

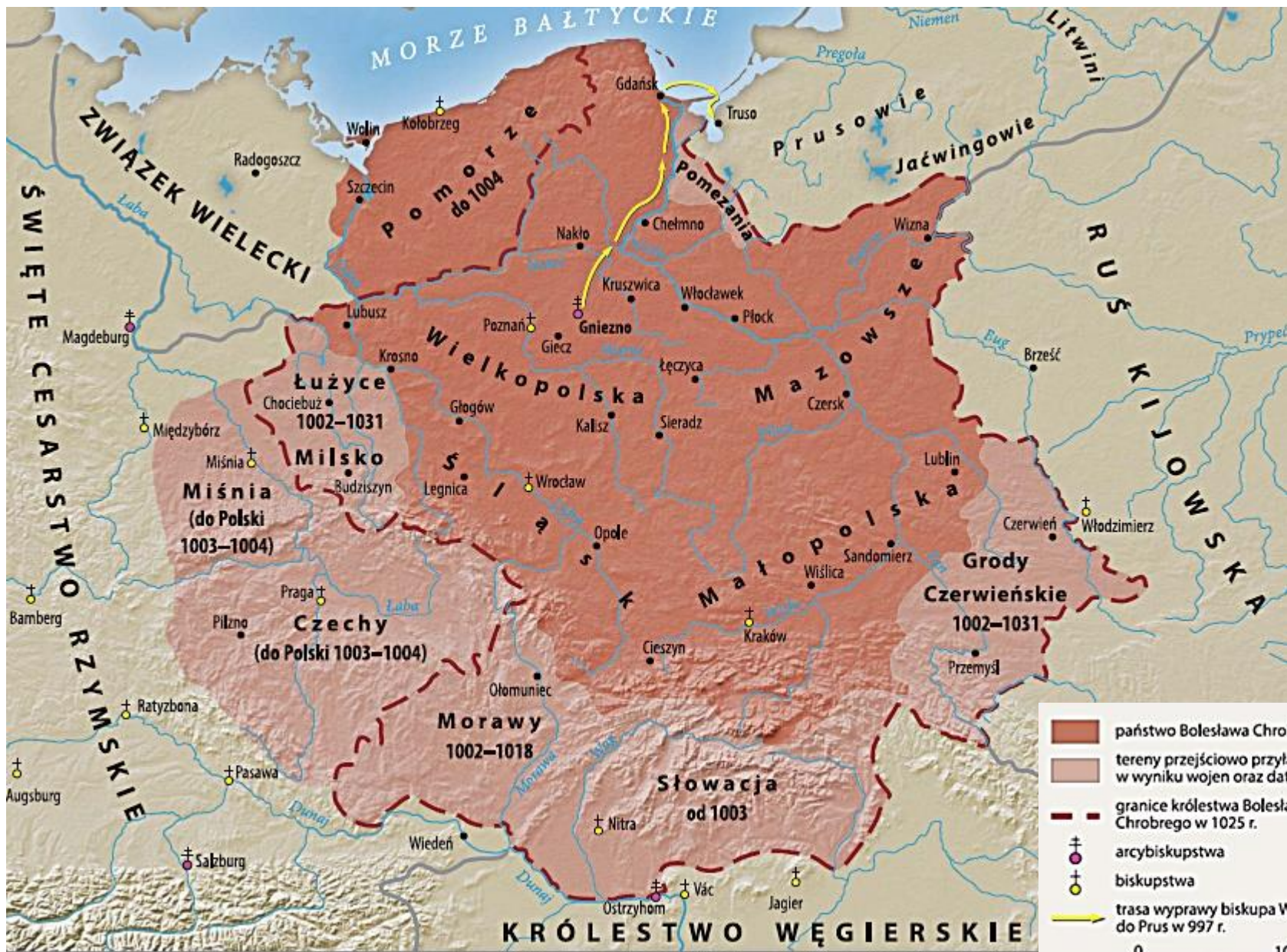
Polska pod panowaniem Bolesława Chrobrego

Oś czasu



476 r.
UPADEK CESARSTWA
ZACHODNIORZYMSKIEGO

1492 r.
ODKRYCIE AMERYKI PRZEZ
KRZYSZTOFA KOLUMBA



- państwo Bolesława Chrobrego w 992 r.
 - tereny przejściowo przyłączone do Polski w wyniku wojen oraz daty ich przyłączenia
 - granice królestwa Bolesława Chrobrego w 1025 r.
 - arcybiskupstwa
 - biskupstwa
 - trasa wyprawy biskupa Wojciecha do Prus w 997 r.
- 0 100 km

Notatka z lekcji

1. 997 r. misja biskupa Wojciecha i jej skutki.
2. 1000 r. zjazd gnieźnieński i jego konsekwencje.
3. Stosunki Bolesława Chrobrego z sąsiadami.
4. 1025 r. koronacja Bolesława Chrobrego na króla Polski i jej znaczenie.
5. Postaci historyczne: Bolesław Chrobry, biskup Wojciech, cesarz Otton III.
6. Terminy: *relikwie, zjazd gnieźnieński, arcybiskupstwo, Milsko, Łużyce, Grody Czerwieńskie, koronacja.*

Terminy

Arcybiskupstwo - jednostka terytorialna wyższej administracji kościelnej.

Grody Czerwieńskie – ziemie położone na pograniczu Polski piastowskiej i Rusi Kijowskiej.

Kanonizacja – oficjalne uznanie przez Stolicę Apostolską świętości zmarłej osoby .

Koronacja - uroczysty akt wyniesienia na tron monarchy, związany z przekazaniem mu insygniów władzy i nałożeniem ozdobnego nakrycia głowy korony.

Milsko - kraina historyczna, centrum znajduje się w Budziszynie.

Relikwie - doczesne szczątki świętych.

Relikwiarz – bogato zdobione naczynie do przechowywania relikwii.

Zjazd gnieźnieński – pielgrzymka cesarza Ottona III do grobu św. Wojciecha, a także spotkanie z księciem Polski Bolesławem w ówczesnej stolicy państwa – Gnieźnie.

Bolesław Chrobry

Po śmierci Mieszka I w roku 992 r. władzę przejął Bolesław I Chrobry



- Urodzony 966 r. lub 967 r., zmarł w 1025 r.
- Syn Mieszka I i czeskiej księżniczki Dobrawy.
- Od 992 r. książę, a w **1025 r. pierwszy król Polski.**
- Po śmierci ojca wygnał z kraju macochę Odę z przyrodnim rodzeństwem i przywrócił jedność państwu.

Bolesław Chrobry w koronie koronacyjnej królów polskich
obraz Marcellego Bacciarellego

biskup Wojciech

- Wojciech był biskupem praskim i przyjacielem cesarza Ottona III.
- w 997 r. udał się na misję do pogańskich Prusów, podczas której zginął śmiercią męczeńską;
 - Bolesław I Chrobry wykupił ciało Wojciecha i złożył jako relikwie w katedrze gnieźnieńskiej,
 - biskup Wojciech został kanonizowany.



Barokowy relikwiarz
św. Wojciecha w
bazylice gnieźnieńskiej



Misja i śmierć biskupa Wojciecha



WARTO ZOBACZYĆ
Drzwi Świętego Wojciecha - animacja

<https://www.youtube.com/watch?v=cs9X2RiKb2E>

Legenda o śmierci biskupa Wojciecha

Pogańscy Prusowie, oburzeni tym, że biskup odprawiał obce dla nich obrzędy w gaju, który uważali za święty, pojmali go i zwięzali, a potem zaczęli rzucać w niego oszczepami.

I oto stał się cud: gdy siódmy oszczep przebił ciało, więzy same się rozwiązały i opadły. Pragnąc położyć kres dziwnym zjawiskom, przywódca Prusów ściął męczennikowi głowę toporem, po czym zatknął ją na pal. Ciało wyrzucono do rzeki. Nadleciał orzeł i przez trzy dni strzegł głowy, nie pozwalając ptakom jej dziobać.

Na trzeci dzień jakiś wędrowiec ujrzał głowę świętego, zdjął z pala, zawinął w czyste płótno i wyruszył w podróż do dalekiego Trzemeszna, w którym właśnie przebywał książę Bolesław.

Gdy wędrowiec opowiedział w Trzemesznie, co się stało, książę wysłał delegację z pieniędzmi i klejnotami, nakazując im, żeby za wszelką cenę wykupili ciało męczennika.

Wysłannicy księcia dotarli na miejsce i zaczęli pertraktacje z Prusami, którzy zażądali tyle złota, ile święty ważył. Położono ciało na jednej szali, a na drugą zaczęto dosypywać kosztowności. Jednak ciało przez cały czas przeważało.

I oto gdy zapas złota się wyczerpał, wyszła z tłumu uboga wdowa i dorzuciła dwa grosze, ostatnie jakie jej pozostały. Grosze przeważyły i waga przechyliła się na drugą stronę. W tej sytuacji zaczęto zdejmować nadmiar złota. Dopiero kiedy zdjęto wszystko i na szali zostały tylko dwa wdowie grosze, waga wróciła do równowagi.

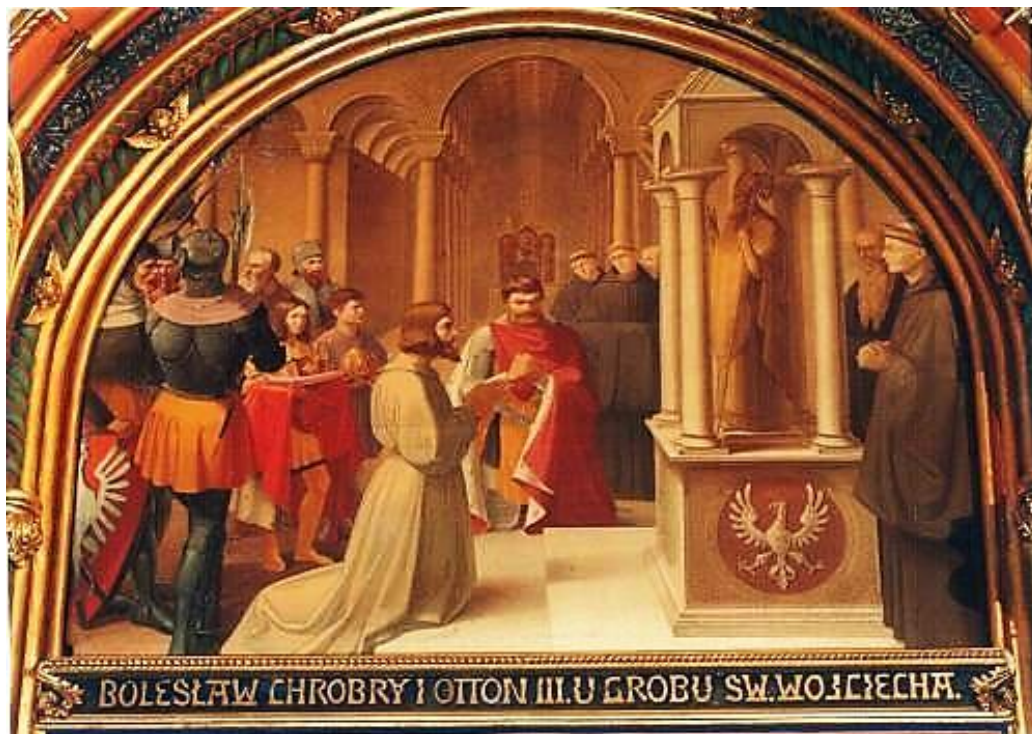
Prusowie przestraszyli się i w pośpiechu wydali ciało. Przewieziono je do małej miejscowości pod Gdańskiem i złożono w kapliczce pod dębem na wzgórzu. Tutaj także działały się cuda.

Po pewnym czasie Bolesław Chrobry zabrał ciało do Gniezna. Poniżej kapliczki powstał kościół, a miejscowość otrzymała nazwę Święty Wojciech. Dziś jest przedmieściem Gdańska i celem pielgrzymek.

Na podstawie książki Andrzeja Januszajtisa "Legendy dawnego Gdańska"

Zjazd gnieźnieński 1000 r.

- Otton III przybył do Gniezna z pielgrzymką do grobu św. Wojciecha,
- podczas wizyty Ottona III ustanowiono arcybiskupstwo gnieźnieńskie,
 - podlegały mu nowe biskupstwa: w Krakowie, Wrocławiu i Kołobrzegu.



Bolesław Chrobry i Otton III u grobu św. Wojciecha
Złota Kaplica w Poznaniu.



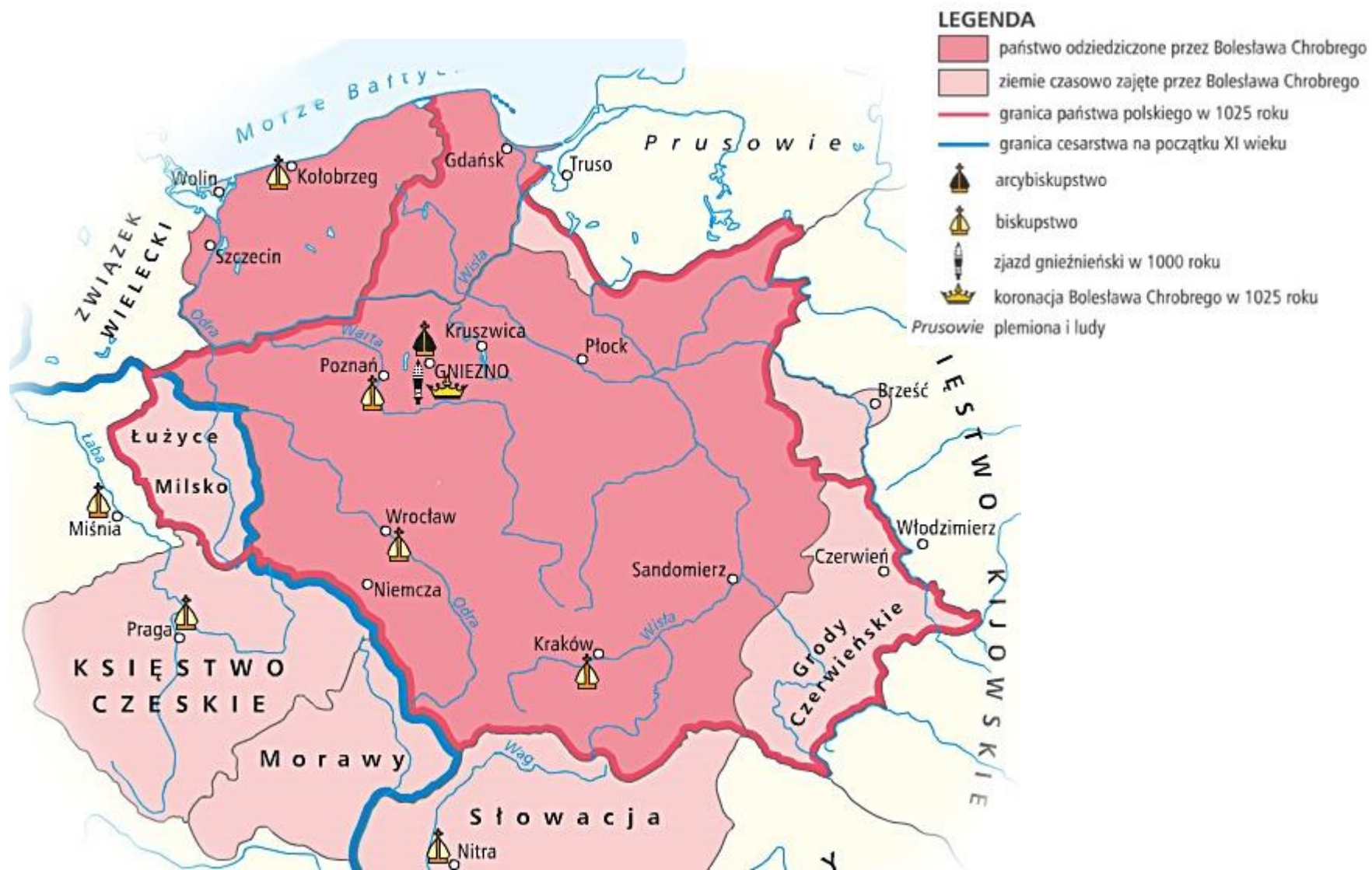
Otton III

Zjazd gnieźnieński

- **Włócznia św. Maurycego** była najważniejszym symbolem władzy królewskiej w Niemczech.
- Według legendy miała należeć do św. Maurycego, wodza legionu rzymskiego, skazanego na śmierć za odmowę złożenia ofiary pogańskim bożkom. Wiązano ją także z Longinem - legionistą, który miał nią przebić bok Chrystusa. Wierzono, że w jej ostrzu jest osadzony gwóźdź, którym Chrystus był przybity do krzyża.
- W 1000 r. Otton III podarował jej kopię Bolesławowi Chrobremu. Gest ten oznaczał podzielenie się władzą nad światem z polskim władcą, którego cesarz nazwał przy tym swoim „bratem” i „współpracownikiem”.



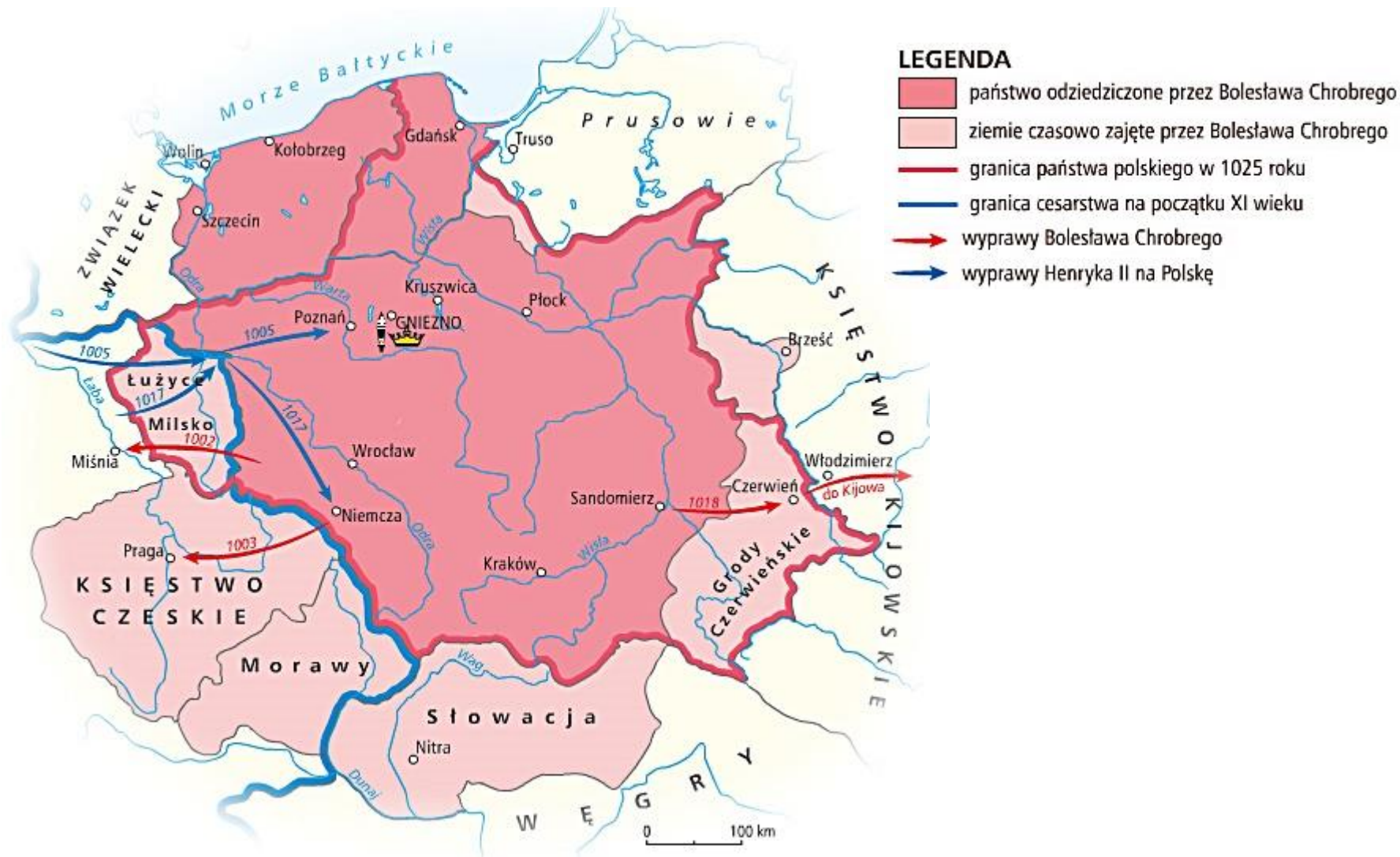
Arcybiskupstwo i biskupstwa



Podboje Bolesława Chrobrego

- po śmierci Ottona III królem Niemiec został Henryk II,
- wojny polsko-niemieckie;
 - Bolesław I Chrobry zajął Miłsko i Łużyce,
 - wojny z Niemcami trwały 16 lat,
 - na mocy zawartego w 1018 r. pokoju w Budziszynie Bolesław zatrzymał Miłsko i Łużyce,
- wyprawa Bolesława I Chrobrego na Ruś – 1018 r.;
 - Bolesław I Chrobry pokonał wojska Jarosława Mądrego,
 - wojska Bolesława zajęły Kijów,
 - Bolesław I Chrobry przyłączył do Polski Grody Czerwieńskie.

Podboje Bolesława Chrobrego





„Bolesław Chrobry ze Świętopelkiem przy Złotej Bramie w Kijowie”, Jan Matejko

Szczerbiec

- Miecz koronacyjny królów Polski. Jedyne zachowane insygnium koronacyjne dynastii Piastów.
- Pierwszym polskim królem, przy którego koronacji użyto Szczerbca, był Władysław Łokietek.
- Legenda mówi, że miecz, zwany Szczerbcem, należał kiedyś do króla Bolesława Chrobrego. Nazwę Szczerbiec miał uzyskać po tym, jak został wyszczerbiony, gdy król Bolesław, na znak zwycięstwa uderzył nim w kijowską Złotą Bramę.



Koronacja Bolesława Chrobrego



Koronacja pierwszego króla Polski R.P. 1025 - obraz Jana Matejki

1025 r.

włócznia św. Maurycego
– najważniejsze
królewskie *insygnium*,
czyli przedmiot
symbolizujący władzę

arcybiskup
gnieźnieński Hipolit
nakładający koronę
na głowę Bolesława
Chrobrego

pastorał – insygnium
biskupów, czyli laska
o ślimakowato zwiniętym
zakończeniu zwanym
krzywaśnią

barwne freski
na ścianach
prezbiterium



biskupi: krakowski, poznański i wrocławski

grobowiec Radzima-Gaudentego,
przyrodniego brata św. Wojciecha
i pierwszego arcybiskupa
gnieźnieńskiego

ZAPAMIĘTAJ

- Za panowania Bolesława Chrobrego następowała dalsza chrystianizacja ziem zamieszkałych przez pogan.
- W roku 997, w czasie misji nawracania na chrześcijaństwo, został zamordowany przez Prusów biskup Wojciech.
- W roku 1000, w Gnieźnie odbył się zjazd z udziałem cesarza Ottona III.
- W Polsce została stworzona samodzielna organizacja Kościoła katolickiego, podlegająca papieżowi.
- Panowanie Bolesława Chrobrego to wzrost potęgi państwa.
- Król przyłączył do Polski: Łużyce, Miłsko, Miśnię, Morawy i Słowację, Grody Czerwieńskie.
- W roku 1025 Bolesław Chrobry został koronowany na pierwszego króla Polski.

POWTÓRZ

- wyjaśnij znaczenie poznanych terminów,
- Opisz poznane postaci: Bolesław Chrobry, biskup Wojciech, cesarz Otton III,
- opisz misję biskupa Wojciecha do pogańskich Prusów,
- przedstaw przebieg i znaczenie zjazdu w Gnieźnie,
- wyjaśnij znaczenie utworzenia niezależnego Kościoła w państwie polskim,
- opisz wojny prowadzone przez Chrobrego z sąsiadami,
- wyjaśnij znaczenie koronacji Bolesława Chrobrego,
- wskaż na mapie: granice państwa Bolesława Chrobrego na początku jego panowania oraz ziemie przez niego podbite.

POWTÓRZ

Proszę przeczytać tekst z podręcznika - „Polska Bolesława Chrobrego” str.170 – 174.

Temat oraz notatkę wpisujemy do zeszytu. Do zeszytu również wpisujemy rozwiązania zadania z pliku:

Polska Bolesława Chrobrego - ćwiczenie.pdf

Zadanie proszę wykonać w zeszycie, wpisując pod notatką z lekcji. Następnie sfotografować i przesłać na adres: a.wojcik@sp77.edu.gdansk.pl

Zadanie zostanie ocenione.

Termin wykonania pracy – **27.05.**

Ćwiczenia sprawdzające (slajd 21) wykonujecie jako podsumowanie lekcji. Proszę o zastanowienie się nad treścią zadań i postawionych problemów.

Zagadnienia te opracowujecie ustnie.

Przypominam, że prezentacje umieszczone są na nowej stronie szkoły.

<http://sp77.edu.gdansk.pl> zakładka ZDALNE LEKCJE